

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie gărând pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicar mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 254.

Brașov, Sâmbătă 15 (28) Noemvrie.

1903.

Sașii și guvernul Tisza.

Pe ziua de azi este conchiat în Sibiu comitetul central săsesc, cu scop de a se sfătui asupra situațiunii politice și de a decide în deosebi asupra întrebării, ce i-s'a adresat din mai multe ținuturi locuite de Sași, dacă poate fi cu scop, ca deputații sași — de bine ce se află la cârmă contele Tisza — să intre în partidul guvernului, ori nu?

De la 1890, de când conferența partidului popular săsesc a părăsit lupta națională opozițională, inaugurând tactica de curată oportunitate ce-o păstrează încă Sașii peste tot, totă politica săsescă-ardelenescă nu s'a învârtit decât în jurul întrebării: „să intrăm în partidul guvernului?“ — când se întâmpla ca deputații sași să se afe în acest partid, dăr li-se ura să mai facă slujbă fără de răsplătă liberalilor unguri — în jurul întrebării: „să nu eșim din partidul guvernului?“

Se scie, că în iérna anului 1895, pe când venise la cârmă br. Banffy, fostul fișpan de la Bistriță, atât de antipatic și poporațiunei săsesci, cei 13—14 deputați dietali sași ajunseră a forma, cum se dicea, limba cumpenei („das Zünglein an der Waage“) în camera ungară, așa încât ei cu voturile lor la o eventuală votare decisivă puteau să sprijinescă, sau să răstörne partida guvernului.

Banffy, vădând importanța ce-o câștigaseră deputații sași în constelațiua parlamentară de atunci, a sciut să se dea pe lângă ei, să-i lingușescă și să-i prindă cu promisiunea, că va primi în programul său executarea legii naționalităților.

Numai așa s'a făcut, că tocmai Banffy, care se laudă a fi cel mai șovinist dintre șoviniști, a vorbit în adevăr ca ministru-președinte — primul și ultimul cas dela 1895 încôce — în programul său de guvernare de „executarea strictă a legii naționalităților“, a îmbrăcat însă acest punct în nisece condițiuni și clausule, cari au făcut iluzorie și numai posibilitatea unei astfel de executări.

Tot atunci, scim, că Banffy a dīs cu privire la programul oportunist de la 1890 al Sașilor o mare vorbă, declarând că acest program poate intra cu „țoc-uc-poc“ — adică cu totul — în cadrul programului partidului liberal maghiar.

Cei 13 deputați sași au cređut vorbelor și promisiunilor frumoșe ale lui Banffy, au mai fost de părere, că ar fi un postulat al lealității de a sprijini un guvern, care fu numit de Majestatea Sa după o crisă ministerială îndelungată și acută — și rezultatul a fost, că au rămas în partidul guvernului, au votat cu Banffy și au slujit mai departe interesele acelui partid liberal, care are pe inimă toate atentatele sêvêșite contra naționalității săsesci din Arđel.

După vre-o 2—3 ani șovinismul

*) Dela nemțescul: „mit Sack und Pack“.

lui Banffy se prea îngroșase, așa că venise cu legea pentru maghiarizarea numelor localităților. Atunci aceiași deputați sași au aflat de bine a eși din partidul lui, ocupând o poziție în afară de partide.

După venirea la cârmă a lui Szell deputații sași și-au păstrat poziția lor rezervată. Numai trei din ei au fost rămas, cum am dice ca de sămință, în partidul guvernului. Nicī după alegerile dietale dela 1901 cei 11 deputați sași nu s'au putut decide a reîntra în clubul liberal, deôrece guvernul Szell nu le oferira „garanța“ așteptată.

În decursul crizei dela primul debut al lui Khuen-Hedervary ca ministru-președinte unguresc, a fost vorba din nou de intrarea Sașilor în falanga guvernului. Mai mult s'a ventilat această intrare după formarea cabinetului actual, și se pare, că pe după culise s'au pus toate în mișcare, s'au întrebuintat toate apucăturile și momelile obișnuite, spre a grupa în jurul actualului prim-ministru, a protestantului Tisza, și mica cetă a deputaților sași.

De ce se nu pôtă sprijini Sașii și pe Tisza, cum au sprijinit la timpul său pe Banffy? De ce nu, când Tisza vine c'un renume de om curajos și energic, care cu „mână tare“ voiesce să restabilească ordinea și autoritatea legilor și când misiunea sa este de a aduce pe koșuthiștii cei trufași acolo, ca să pună botul pe labe?

Dăr Tisza și numără mai mult decât Banffy, căci e fiul tată-său, a căruia creatură fusese cel din urmă; se bucură de încredere și pôte să-ajungă încă mare și tare în Ungaria. Cum ar puté să rămână Sașii afară, când lumea și țera i-se va închina lui Tisza? Apoi unde rămâne dovada simpatiei și amicitiei lui Tisza pentru Sași, ce a dat-o pe față organul principal al acestora, publicând cunoscuta scrisoare privată, ce a adresat-o contele Tisza unui agricultor sas?

Frumoșe idei, frumoșe vorbe, frumoșe promisiuni! Ele se găsesec în parte chiar și în programul primului-ministru. Unde este însă „garanța“ ce-o doresc Sașii și prin care ar fi să li-se asigure, că esigențele politice naționale maghiare, care întâmpină o mult mai mare îngrijire în programul ministrului-președinte, nu vor zădărnici a priori ori-ce speranțe ale lor?

Despre această întrebare va avé să se sfătuescă azi comitetul central săsesc din Sibiu și să decidă apoi, dacă e bine ca deputații sași să intre în slujbele contelui Tisza.

E probabil, că vecinicul oportunism, care a prevalat totdeuna în decisiunile comitetelor săsesci, se va pronunța pentru intrarea în partidul lui Tisza, cu ore-cari reserve. Creдем însă, că o parte însemnată a membrilor din comitet va fi contra unui asemenea pas.

În privința acesta e foarte interesantă o scrisoare, ce-o adresază din

Berlin deputatul cercului I al Brașovului Lutz Korodi alegătorilor săși și pe care o vedem publicată în „Kronstädter Ztg.“ de azi.

Numitul deputat, care n'a putut să ia parte la ședința comitetului central săsesc, a ținut să-și espună părerile sale în această chestiune pe calea publicității. El se pronunță categoric în contra intrării deputaților sași în partidul de la putere și argumentele, ce le aduce, sunt, după părerea noastră, foarte tari.

D-l Korodi arată, că de „garanțiile“, ce le așteptă Sașii, nicī că pôte fi vorba; chiar de li-s'ar asigura, de exemplu, respectarea legilor, acesta nu-i pôte liniști, deôrece interesele de viață ale poporului săsesc pretind chiar cassarea său modificarea cel puțin a unui lung șir de legi esistente. Spune mai departe, că Tisza pôte avé curagiul, ce s'ar cere unui prim-ministru unguresc, de a fi mai cu dreptate față de naționalități, dăr e îndoiios dacă are și voința de a-o face?

Deja Tisza a pus în prospect — în programul său — o urcare a pretenșiunilor „naționale“ relativ la învătământul Nemaghiarilor. „Ce vor deci Sașii? Să răspundă la anunțarea unei înăspurii a praxei maghiarizătoare de până acum, cu intrarea în partidul guvernului?“

Astăzi vor hotări Sașii asupra acestei întrebări destul de grave pentru atitudinea lor viitoare politică.

Orī cum ar hotări comitetul central săsesc, ținem a recomanda oportuniștilor dela fóia română din Arad, cari stau asemenea sub influința hipnotică a unui toast cam învechit al lui Tisza, să cetescă cu atențiune scrisoarea deputatului Korodi, publicată în diarul săsesc de aici, și — să se rușineze!

Koerber despre cestiunea armatei. Am semnalat, că în ședința de la 25 Noemvrie a „Reichsrath“-ului s'a încheiat discuția asupra declarațiunilor ministrului prezident.

Deputatul Gross a declarat în numele partidului german progresist, că partidul său consideră menținerea drepturilor majestatiche de paladiu al armatei comune. Concesiunile din programul contelui Tisza au dat ansă, ca și Cehii se ridice pretenșiuni de natură a introduce certele naționale în armată.

Barcici declară, că concesiunile ce li-s'au făcut Maghiarilor, nu le regretă, de ore-ce sperază, că astfel de concesiuni li-se vor face și Croaților și Sêrbilor.

Ministru-președinte Dr. Koerber declară, că *armata este una și unitară și guvernul austriac nu pôte lăsa să se schimbe nimic din caracterul ei.* Dacă bazele esistente ale armatei s'ar schimba într-o direcție, care ar aduce cu sine dispozițiuni constituționale noue, guvernul austriac își va susține dreptul de a esamina consecențele unor astfel de schimbări. Nu pot înțelege altfel de interpretare a legilor pactului austro-ungar și repet, că o modificare unilaterală a acestor legi nu pôte să se valoreze în practică, de nu cumva ea

ar voi să țintescă la desfacerea dualismului și la uniunea personală.

În cestiunea emblemelor și a permutei ofițerilor supuși ungari la regimentele din Ungaria, precum și în cestiunea noiei proceduri militare, s'au luat decisiuni principiare deja pe timpul lui Szell (Schalk: Jos limba maghiară în armată). La aceste s'au mai adaus încă cestiunea educației militare.

În fine Koerber dīse, ca să se aibă deplină încredere în factorii, cari conduc destinele armatei; nu se va întâmpla nimic, ce ar sta în opoziție cu trecutul armatei, chiar nicī atunci, dacă s'ar repeta ceea-ce s'a văđut odată în Austria, că din cauze naționale s'au sprijinit tendențe, cari au servit alte scopuri.

Sașii la ministrul de culte. Alaltăeri s'a prezentat la d-l Albert Berzeviczy, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, o delegațiune a consistoriului ev. aug. al Sașilor. Superintendentul Müller a pronunțat cu această ocaziune un discurs, la care a răspuns ministrul, promițând că va sprijini cauzele culturale ale Sașilor, însă precum de sine se înțelege, așteptă ca Sașii, la rândul lor, să cultiveze cu credință ideea de stat maghiar și să-și îndeplinescă cu sfințenie datoriile față cu limba maghiară...

Revocarea baronului Wesselényi.

Contele Tisza a început o epurație în corpul fișpanilor. Unul dintre cei maziliți este fișpanul comitatului Sêlagiu, baronul Wesselényi. Fóia oficială de Marți publică revocarea lui. Baronul Wesselényi s'a arătat strașnic de voinicos încă sub Szell și mult s'a vorbit de discursul lui provocător rostit la banchetul dat cu ocaziunea desvelirei monumentului ridicat în Zelau în onoarea bunicului său. Khuen-Hedervary i-a dat a înțelege să-și dea dimisia, n'a avut însă curagiul să-l revoce. Acuma vedem, că Tisza l'a revocat. Se vorbesce, că în curând vor urma și alte revocări.

Turcia și reformele. Se dice că ministrul de esterne al Turciei ar fi primit ordinul de a face noue demersuri pe lângă puteri, prin intermediarul ambasadiorilor Turciei în străinătate, spre a obține ore-cari modificări la primele două puncte ale programului de reforme austro-rus. Ambasada Rusiei a declarat Porții, că toate puterile erau înțelese pentru a face, ca programul de reforme să fie primit de Pörtă în întregimea lui. Ambasada a atras atențiunea Porții asupra faptului, că s'ar puté ca unele mari puteri să mērgă cu cererile lor chiar și mai departe. Ambasade Rusiei a adăogat, că acesta era răspunsul său la încercările făcute de Turcia la Petersburg spre a influința Rusia. Se dice, că ambasadorul Turciei la Viena ar fi primit, ca să caute să obțină o atitudine mai împăciuitoare din partea cabinetului vienes.

O altă telegramă din Constantinopol spune, că baronul de Calice, ambasadorul Austro-Ungariei, și Zinoview, ambasadorul Rusiei, au primit erī diminētă o comunicare în scris de la Pörtă cu consimțământul în principiu al guvernului otoman în privința a două puncte din programul de reforme, conținute în ultima notă austro-rusă.

Intrevedere între suverani. „Politische Correspondenz“ află din Atena, că primirea călduroasă pe care regele George a avut-o la Viena din partea cercurilor dirigente și în presă, satisfacă cercurile competente grecesci. Intrevederea regelui cu împăratul Francisc Iosif și cu contele Goluchowski a consolidat vechile raporturi amicale dintre Austro-Ungaria și Grecia și a constatat acordul dintre politica grecoască în Balcani și înțelegerea celor două puteri. Identitatea scopurilor garantează strînsa conștientizare a politicii grecesci cu aceea urmărită prin înțelegerea dintre cele două mari puteri, cu toate fazele cestiunilor actuale, fără a mai fi nevoie de aranjamente speciale și de angajamente obligatorii.

Vifor mare în dietă.

Ședința de ieri (Joi 26 Nov.) a dietei a fost nespuse de viforată. Toate partidele își recuieră aproape întreg contingentul de membri, căci era știut, că se va face propunerea relativă la introducerea de ședințe paralele.

Președintele Perczel anunță înainte de a se intra în ordinea de zi, că br. Podmaniczky a prezentat o propunere privitoare la ținerea de ședințe paralele și că asupra acestei propuneri se va vota Vineri (ați). Prima ședință se va ține de la 10 până la 3 ore, a doua ședință de la 5 până la 9 ore seara.

Abia și-a deschis președintele gura, și opoziția și încep să însceneze un mare tumult. Fie-care cuvânt al lui Perczel fu urmat de strigările:

— Jos! Cară-te de aici!

— Nu 'ți-e rușine?

În momentul acesta br. Podmaniczky prezintă o scrisoare a contelui Apponyi în care acesta declară, că *iese din partidul liberal*.

Ugron fu primul, care a luat cuvântul. El vorbește contra „suprimării libertății cuvântului“. Se referă la pactul, ce s'a încheiat pe timpul lui Szell.

După-ce Ugron își încheieă vorbirea, viforul izbucni din nou.

— Ticălos! Mișel! Mercenar! Găinar! se strigă de pe băncile stângerii extreme la adresa preșidentului.

Ugron: ia din nou cuvântul și cere să se pună propunerea la ordinea zilei.

Președintele Perczel vré să vorbească, opoziția însă nu-l lasă.

Horvath: Președintele, este un bandit.

Perczel érăși vré să vorbească, însă Zboray, Hollo și Horvath îi strigă: „Vom da afară pe president“.

Ministrul președinte contele Tisza ia cuvântul, ca să motiveze necesitatea ședințelor paralele. Vocea lui însă e înecată de tumultul colosal ce-l înscenară obstrucționistii. Președintele chiamă de trei ori la ordine pe deputatul Rath, tot așa și pe Horvath.

Tisza cu voce înălțată (cătra larmătorii): Și mai îndrăsnitși să vorbiți de parlamentarism?

Kubik: Nu sbiera cătră noi, sbiară cătră creaturile tale.

Voci din stânga: Du-te la Clopy!

Tisza: Aici domnesce o gravă vătămăre a libertății cuvântului și a legilor din 48, și decă d-vostă nu vă opriți a merge pe panta asta, noi vom fi siliți să salvăm față cu d-vostă parlamentarismul! Êtă cum se prezintă eroii! Opinia publică a națiunii are să vă mătore!

Lovász Marton și Bartha: Noi nu suntem directori de bănci falite.

Olay vorbește la regulamentul camerei și atacă violent partidul liberal.

Gajari îi strigă: Ticălos! Mișel!

Eitner (kossuthist): Ce ai diș? Se repede apoi la Gajari și-l apucă de mână. Era p'aci să se încaiere strașnic, decă n'ar fi întreprins Kubik Bela.

În urma acosta o mare învălmășală se produce dinaintea tribunei preșidentului. În mijlocul unui sgomot uriaș se desfășură între deputații, cari înaintară până'n incinta camerei, mari îmbrânceli, așa că președintele fu silit să suspendeze ședința.

După redeschidere Gajari fu chemat la ordine pentru cuvintele adresate lui Olay.

Acum ia din nou cuvântul Tisza, însă nu l'au lăsat să vorbească.

Bartha cere explicare de la Tisza pentru cuvintele ce le-a diș mai înainte. — Tisza declară, că în focul discuției a scăpat un cuvânt prin care însă nu voia să vatem pe Bartha. I-a diș adecă lui Bartha, să nu vorbească despre 'buzunare.

Bartha își rectifică și el apostrofarea la adresa contelui Tisza.

După toate acestea Kossuth, Rakowsky și Apponyi au luat cuvântul, ca să accentueze inoportunitatea 'propunerii contelui Tisza și cerură punerea ei la ordinea zilei.

Perczel declară, că asupra propunerii se va vota în ședința viitoare.

Atunci din nou izbucnesce furțuna, Rátkay, care ca notar șede lângă președintele, sare și isbind cu pumnul în masă strigă:

— Josnicie! Ticăloșie! Găinar! Bandit! Mincinos!

Deputații numeroși apar de-odată dinaintea tribunei preșidentului. Comisarul Farkas stă la spatele lui Perczel, ca să-l apere.

Președintele încheie ședința în mijlocul unui tumult colosal.

Exodul apponyistilor.

Am vorbit în numărul de ieri despre conflictul ce s'a produs între Tisza și Apponyi în cestiunea ședințelor paralele.

Contele Tisza și-a basat propunerea sa relativă la ședințele paralele pe §-ul 203 din regulamentul camerei, sperând, că astfel va pune capăt anarchiei parlamentare și va înfrânge obstrucția. Tisza a declarat în conferența de alaltă-eri seara a clubului liberal, că nu mai pôte să stea pasiv și să tolereze *jocul frivol* și pericolul ce-l fac nu partide, ci numai nisce grupulețe și fracțiuni de partide, împiedecând funcționarea mașinării parlamentului. Decă — dișe el — partidul liberal nu vré o abdicare, ori a-se face de batjocură, atunci trebuie să se aplice regulamentul camerei în direcția de a înfrâna obstrucția.

Contele Apponyi declară în numele său și al amicilor săi, că nu crede, ca ședințele paralele să aducă succesul dorit; dinpotrivă se va dobândi un rezultat contrar. Propunerea ministrului president isbesce în paragraful citat din regulamentul camerei și e periculos, ca în momentele actuale să se atingă regulamentul. Rôgă guvernul, ca să-și retragă propunerea.

Apponyi luând și a doua-ora cuvântul dișe, că el a adus jertfe foarte mari pentru menținerea unității în partid și pentru asigurarea unei descuroături; a dat din capitalul său politic atâta, cât mai mult nu i-se pôte cere.

Tisza nu vré să-și retragă propunerea și rôgă pe Apponyi și soții să o primescă și ei, având în vedere situația estrem de gravă în care se găsece țera și care pretinde, ca partidul de guvernământ să procedă unitar și energetic.

Propunerea lui Tisza a fost pusă la vot și s'a primit enunțându-se, că camera va ține ședințe și după amiazi de la ora 5 până la 8, eventual până la 9 seara.

După conferența au urmat capacitări reciproce. Tiszaistii și-au dat mare silință a determina pe apponyistii să nu părăsescă partidul. Tisza însuși voia să convingă pe Apponyi, că ar face un pas greșit, decă ar eși din partid. Apponyi însă a rămas neînduplecat și declară, că acum e în clar cu sine și pôte imediat să-și dea dimisia din partid.

Mai târziu membrii fostului partid național (apponyist) s'au întrunit la hotelul „Panonia“ unde au iscălit declarația de eșire din partid. Declarația au scris-o alaltă-eri seara:

Contele Albert Apponyi, Iuliu Gulner, Arpad Szentivanyi, Iuliu Saghy, contele Alex. Karolyi, contele Teodor Bat-

thyany, contele Iuliu Erdödy, Alexa Patanyszky, Francisc Steiner, Francisc Blaskovics, Victor Issekutz, Emeric Miksa, Bela Bernath, Ladislau Hammersberg, Ioan Wittman, Petru Kende, Ladislau Vászrhelyi, Ioan Ereth, Mateiu Bogay, Edmund Sziklay, Bela Fülöp, Ioan Samassa, Valer Smialovszky, Ales. Böszörményi, Ferdinand Urmanczy, Petru Mihalyi și Sigismund Fogarassy.

Se crede, că alți vr'o 10 membri vor subscrie declarația, așa că numărul celor eșiți din partid va fi de 36.

„Bud. Hirnap“, organ care întreține legături cu apponyistii spune, că cei eșiți nu se vor grupa în partid deosebit, ci vor rămâne în afară de partide. Ei însă nu vor sprijini obstrucția și în genere nu vor participa în discuția militară.

Universități populare!

„Educa-ți poporul, căci pe voi însuși vă educați.“
Roulez.

Datorința de căpetenie a tinerimei este să nu-și uite nici când de poporul din sinul căruia a eșit, ci să caute a se apropia de el, a-i cunoece durerile și bucuriile, a-l întreba ce-l dore și prin vorbe bune a căuta să-l mângăie.

Tinerimea cu carte să caute a lumina poporul asupra diferitelor chestii ardetore. Atâta timp se pierde în ocupațiunea cu lucruri fără de nici un folos; de ce ôre; n'ar jertfi ori-ce tiner o jumătate de zi în săptămână și pentru bunul nostru popor?

Apostoli falși, conduși de intențiunea de a demoraliza poporul, de a-l face o masă brută, din care puternicii zilei să pôte recruta ienicerii intențiunilor și aspirațiunilor lor, s'au coborît înaintea noastră la poporul român, au început a-i băga în cap idei socialiste; au început a-l abate de la legea strămoșescă, propagându-i idei mârșave stricăciose. Și toate acestea numai, ca să scotă poporul de sub scutul bisericii naționale, să-l facă să ajungă acolo, unde ajung toți cei fără de Dumnezeu.

În fața acestora, ce vom face? Vom sta cu mâinile 'n sin? Nu!

Tinerimea română știutore de carte să se grupeze și să începă acțiunea pentru luminarea poporului. Începutul l'au făcut studenții români din Clușiu. Lucru de de altfel destul de 'explicabil, căci totă împrejurimea Clușului este românească.

Până acuma studenții au făcut două excursiuni, una la Măcișiu, alta la Feleac, ținând conferențe poporului.

Aceste excursiuni se vor continua, și sperăm că în tot locul vor avé același succes, ca și în satele acestea.

E firesc, ca tinerii să întâmpine greutăți, dér, conduși fiind de dragostea de neam, ce piedecă îi pôte înspăimânta?...

Acei, cari lucră conduși de un ideal sfânt, cum e al nostru, nu trebuie să des-pereze nici când. Conduș fiind tinerimea de ideea de a lumina poporul, nu trebuie nici când, ca prin alusiuni politice să dea ansă la eventuale neplăceri.

Ce zarvă mare s'a făcut în jurul escusiunii tinerilor la Măciș! A venit acolo și solgăbirul însoțit de jandarmi, ca nu cumva tinerii să propage idei „revoluționare“. Și când colo, a ascultat și i-a plăcut și lui disertația despre folosul învățaturii, pe care un student a ținut-o.

Același lucru s'a întâmplat și la Feleac, unde un student a vorbit poporului despre păcatele ce se nasc în urma beției. Căci nu trebuie să uităm, că rachiul a fost, care i-a făcut de ris pe feciorii din Feleac! Disertația a fost ascultată cu plăcere de țerani, cari i-au rugat pe tineri, să vie cât mai des prin satul lor.

Așa să se lucreze!

În mod pacinic și fără alai, și atunci vom ajunge la rezultat.

Înainte de toate poporul trebuie convins, că apostolii falși îi voiesc numai răul, îi voiesc peirea, și decă să-i alunge cu pietrii când vin să influențeze asupra conștiinței lui...

Ideia înflințării *universităților populare* la noi nu e nouă. A mai fost de atâtea-ori ventilată prin diare. Nu s'au găsit însă ômeni, cari să intrupeze această idee.

Studenților din Clușiu le revine meritul, de a-o fi întrupat încât-va. Acesta nu le servece decât spre laudă și nu le putem dișe decât: înainte!

*

După cum suntem informați, următoarea excursiune se va face în *Apahida*.
Mircea.

Din camera franceasă.

Diarul „Figaro“ de la 24 Noembrie sosit astăzi la Brașov, sub titlul „Déroute socialiste“ scrie următoarele:

Decă liberalii au însemnat ziua de Vineri cu o piatră neagră, nici socialiștii nu o vor însemna pe cea de ieri cu o piatră albă. Camera le-a luat înderēt cu usură bucuria, ce le procurase senatul. Ei au fost bătuti, nu se pôte mai strașnic, în persôna șefului lor d-l Jaurès și a adjutantului său, d-l de Pressensé. Înfrângerea au suferit-o la budgetul de externe.

Se scie, că una dintre pretensiunile lor este de a înprima politicii externe a patriei noastre o direcțiune sentimentală și umanitară, pe care au botzat-o cu numele de „internatiunism“, fiind-că ei visază a realiza chemarea păcii universale între națiuni.

N'am puté, decât să-i laudăm și să ne asociăm sforțările lor, decă acelea n'ar ascunde scopuri prea interesate și decă n'ar impune petriotismului Franței biruit și mutilat, nisce sacrificii înacceptabile. Pacea? Fôrte bine. Dér *desarmarea* e prea mult, și a fost bine, că li-s'a adus acosta la cunoscință. Cu o altă ocaziune ei au tratat prea pe ușor ideea *revanșului*, care va exista pururea în adencul inimilor noastre, și d-l Jaurès s'a vădut redus a-și atenua d'abinele proclamațiunile sale ultra-pacifice. Revenind acum la discuțiunea budgetului, cu o obstinațiune marcată socialiștii au revoltat contra lor patru din cinci părți din Camera, care în sfârșit, în urma superbului discurs al d-lui George Leygues, s'a degajat de jugul lor.

A și fost o imprudență prea mare a ne cere să uităm un trecut dureros și să abandonăm speranțele, cari ori-cât de îndepărtate ar fi ele, nu ne sunt mai puțin scumpe. Sufletul franceș s'a revoltat.

Cel puțin decă ne-ar predica *pacea interioră*, cum predică *pacea din afară*, și decă ar înceta ei însuși de a se înarma contra noastră, cum ei ne soméză să desarmăm în mijlocul unei Europe înarmate până în dinți, am puté să zimbim, privind cu ochi indulgenți la nebuniile lor. Noi însă scim prea bine, și ei ni-o repetă di-nic, că decă răboiul extern este, după cum dișe ei, ultimul vestigiul al barbariei, răboiul civil ia la dencșii din ce în ce mai mult proporțiunea unei datorii sacre. Civilizațiunea, cum o înțeleg socialiștii, și emanciparea omului nu vor face un progres real, decât atunci, când fiții aceleiași patrii se vor gătui frătesce între sine.

Ei ne promit, ba chiar ne dau în fie-care zi un avant-gust al acelei bătăi fecunde, însă așteptând să ajungă biruitorii, va fi bine să-și pună o surdină *filosofiei lor cosmopolite*. Rana, pe care ei o ating atât de brutal, sângeréză încă și nu se va cicatriza în curend, și cel mai bun mijloc pentru a o vindeca ar fi pôte, să nu facem nimic, pentru a-o încheie.

SCIRILE DILEI.

— 14 Noembrie v.

Partidul lui Banffy — partid jidovesc. Diarul „Alkotmány“ publică numele membrilor ce fac parte din comitetul „Noului partid“ al lui Banffy. Din acest comitet fac parte 37 creștini și 48 jidovi. Êtă-i pe acești din urmă după nume (unii cu numele lor originale, alții cu nume maghiarizate): Deak, v.-președ.

Péterfi, preș. Havas, v.-preș.; Abraham, Bernat, Biró, Böhm, Brecher, Bergner, Burger, Ditrói, Dondon, Engelmann, Fodor, Goth, Grün, Hirschfeld, Hunwald, Hübschmann, Hinász, Kanitz, Konecz, Kun, Luszti, Mestitz, Mezei, Ney, Perl, Péterfi, Perl, Pisztor, Pollak, Radó, Richter, Samson, Seiler, Simon, Smiel, Szalai, Szántó, Szegő, Tischler, Taub, Walk, Wertheimer și Weiss.

Cu asemenea luptători izbânda lui Banffy este asigurată și „statul maghiar național unitar“ în curând „construit!“....

Starea împăratului Wilhelm. Buletinul de erî despre starea împăratului Wilhelm, spune, că rana din gât, rămasă în urma operației, s'a cicatrizat. Cu toate acestea împăratul va pute să useze de voce sa numai peste câte-va săptămâni.

Destituirea unui general sârb. Generalul Magdalenici, din rezervă, a fost destituit din cauză, că s'a constatat, că a fost autor moral al contra-conjurației de la Niș, îndreptată, cum se știe, contra masacraților.

Un civilist scandalagiu. În Timișoara s'a întâmplat alaltă-erî, că o calfă de prăvălie din categoria celor fără ocupație a eșit la locul de exercițiu al soldaților și a început să critice pe ofițeri și soldați. Calfa se numește Mihail Faniția și judecând după nume ar fi român. Faniția a fost arestat și dus la poliție. Pe drum a început să facă gălăgie și scandal, așa că numai cu mare greutate a putut fi dus la arest. El va fi supus unei observații psihiatrice, fiind-că se crede, că n'ar fi cu mințile întregi.

Explosie de dinamită. Se depeșeză din Graz, că la Ardnig (Stiria) s'a aruncat o bombă într'un local, unde se aflau antreprenorul Zanardelli și fiul său, precum și mai multe alte persoane. Bomba a căzut și a explodat asupra unei lădi plină cu dinamită, care a explodat de asemenea. Șese persoane au fost ucise și 16 rănite. Ar fi la mijloc răsunarea unor lucrători licențiați. Până acum, lipsesc confirmarea acestei sciri.

Bătae de femei. În orașul Topca din Causas (America) frecuentă o mulțime de fete și femei universitatea. Nu de mult s'a întâmplat, că erau toate adunate într'o sală unde s'au pus la vorbă, la dispute; de la vorbe la certă, de la certă la pumni, palme și încăierare. Într'o clipă au început să sbore prin sală bucăți de rochii, de haine, pălării, umbrele, manunchiuri de păr și apoi strigăte și țipete nene, de credeai, că e prăpădenie. Servitorii le-au lăsat să se răboască până-ce s'au ostenit și s'au astîmpărat de bună voie. Ce tărăhoii va fi fost acolo, Dómne.

Vin în loc de apă. În Dalmația e mare seceta, au secat toate apele. Într'o Duminecă a fost sfințire de biserică în comuna Trau. Apa era însă scumpă, er vinul eștin. Fiind deci scumpă apa au cumpărat vin și au sfințit biserică cu vin. Așa scrie o fôie din România, căreia îi lăsam răspunderea.

2. **Un medicament pentru popor.** Prin așa numitul *spirit de vin* (Franzbrandtwein) și *sarea de vin al lui Moll*, pacienților li-se oferă un mijloc vindecător sigur și ieftin contra maladiilor de reumă apoi la răni și umflături. Pr-țul unei sticle diminuează cu îndrumarea necesară e de corône 1-90. Se trimite dînic prin rambursă postală de farmacia și liferantul curții c. și reg. A. Moll, Viena 1 Wichtauben 9. În farmaciile din provincie și în drogerii s' se ceră hotărît preparatul A. Moll, care e provădit cu marca de contravenție și cu subscrisura.

Expoziția orașelor germane în Dresda.

Raportul primarului F. Himesch și a primarului F. Graef, prezentat reprezentanței comunale a orașului Brașov, în ședința de la 11 Noemvrie 1903.

Onorată reprezentanță comunală!

Subsemnații, executând hotărîrea on. reprezentanței comunale, adusă în ședința de la 3 Septemvrie a. c., au onôrea a face următorul raport asupra vizitei, ce au făcut-o la expoziția orașelor germane aranjată la Dresda și asupra celor vădute la acea expoziție:

Expoziția orașelor germane își mulțumesc ființa îndemnului primarului din Dresda, d-l Beutler. Ea își are motivul ființei sale în dezvoltarea strălucită a orașelor germane în ultimele decenii, și după cum on. membrii ai reprezentanței comunale vor fi aflat din „Kronstädter Zeitung“ și „Brassoi Lapok“, și după cum se spune din cuvânt în cuvânt în articolul oficios intitulat „Ca introducere“ publicat în organul „Publicațiunilor asupra expoziției orașelor germane în Dresda“, avea scopul „de a aduna și espune la vedere tot ce caracterizează un oraș modern, tot ce au prestat mai ales orașele germane pe diferitele terene ale administrației, tot ce este recunoscut ca lucru de folos și considerat ca model, și prin acesta a oferi ocaziune numeroșilor cetățeni și funcționari aplicați la administrațiile comunale, ca să cunoscă și studieze raporturile celorlalte comune mai mari germane tocmai pe acele terene, pe cari și ei înșiși au săvîrșit lucruri alese“.

Spre a realiza această țintă, toate orașele germane cu o populație de peste 25,000 locuitori, au fost invitate să trimită obiecte pentru a fi expuse, și invitarea aceasta au urmat-o 128 de orașe cu o populație totală de peste 13 milioane locuitori.

Ținta aceasta a dat și expoziției orașelor germane conținutul și programul.

Conținutul însuși a răsărit, firesc, din problemele și exigențele, ce au a le îndeplini orașele germane.

Utilizarea mijloacelor moderne tehnice, a vaporului și electricității, a provocat un avânt puternic economic și a pus condițiunile de trai pe un teren cu totul nou. Unirea Germaniei a zorit și mai mult progresul.

Numărul locuitorilor în orașe s'a înmulțit strașnic. Industria și comerțul au luat un avânt despre care nimeni nu-și putea mai nainte forma o idee. Exigențele și problemele, ce trebuia să le rezolvă orașele, s'au înmulțit pe toate terenele în mod extraordinar. Spre a le pute satisface și spre a pute asigura existența și dezvoltarea orașelor, administrațiile comunale au trebuit să croiească nouă cartiere, să schimbe planurile de edificare. Ele trebuiau să se îngrijescă, ca să se reguleze condițiile de locuințe și să se prevină lipsa de locuințe prin zidirea de case pe sâma lucrătorilor. Strădile au trebuit lărgite și altele nouă croite. Trebuia să se pörte grijă de eclairaj și drenaj. Au trebuit să se reguleze riurile, să se construescă poduri, să se lărgescă porțile și să se construescă altele nouă. Trebuia să se dea o deosebită atențiune conservării în bună stare a străzilor și să se ușureze circulația prin introducerea tramvaielor electrice.

O altă grijă, nu mai puțin urgentă a administrațiilor comunale, a fost preocupatiunea pentru igiena publică, prin înființarea de parcuri și grădini publice, băi populare, terenuri pentru joc, latrine publice, cimiterii, case de sănătate. Spre a înlătura influențele antihigienice, a trebuit o atențiune deosebită pentru curățirea și udarea străzilor, înlăturarea fecaliilor și gunoierilor.

S'au înființat institute pentru desinfecție, pentru vaccinare, institute de cremație pentru materii lăpădate, institute pentru anihilarea cadavrelor animale, institute pentru valorarea cadavrelor, institute pentru arderea gunoierilor. S'au făcut instalații pentru combaterea fumului și a funinginei. Hórnele (urloiele) au fost supuse unei controle severe. Alimentația a fost supusă de asemenea unei supravegheri rigurose prin înființarea de abatoare, hale, biurori pentru analize chimice, cercetarea laptei, introducerea controlei cârnei și a trichinei.

Prin dezvoltarea pompieritului, prin înființarea institutelor de cercetare pentru bôle infecțioase și combaterea mortalității la prunci, se oferă ajutor în casuri de nevoie. Poliția de sovetagiu a trebuit reorganizată. Înurmântările au fost luate în regie proprie.

Administrațiile comunale au trebuit să dea atențiune deosebită școlilor și instrucției populare. Această problemă au căutat a o rezolva prin zidirea de școle potrivite, prin dezvoltarea potrivită a planurilor de învățământ în școle primare, reale, gimnasiale, de adulți și de meserii, prin aranjarea potrivită a școlilor, prin înființarea de grădini botanice școlare, prin institute pentru orbi, școli de menagiu, școli industriale, ateliere pentru elevi, grădini și asile de copii, școli pentru idioti, bibliotecilor comunale, populare, sale de lectură. Higiena școlară a fost de asemenea cultivată.

(Va urma.)

Biserica Mireuți din Suceava.

— Fine. —

Roinstorfer a întâmpinat însă multe dificultăți tehnice și dificultăți eminate de la autorități, dovadă, că abia prin August 1897 a putut fi executat proiectul de reconstruire lucrat de consilierul edil *Schaden* după schițele lui Roinstorfer. Din acest timp însă zidirea, și-a urmat cursul normal și rezultatul a încoronat nu se pöte mai frumos munca de ani de zile. Esact după ritul oriental, s'a făcut restaurarea până în cele mai mici detaluri, precum și împodobirea interioră a splendidei biserici, așa că nu mai era nici o piedecă pentru a se preda această casă a Domnului destinațiunii sale.

În Iulie 1898 s'au început lucrările prin demolarea boltiturilor ruinate.

Cu ocaziunea această s'au găsit pe neașteptate o mulțime de găuri mici. S'a descoperit, că în acestea erau aplicate nise rezonante, cari produceau un efect admirabil, deși nu erau alt-ceva, decât nise simple öle de lut, ce se fabricau de străbunii țeranilor români. La demolare s'au stricat câteva, însă au fost înlocuite cu alte rezonante tot din öle ca cele vechi, de cari până în ziua de astăzi se fabrică în Bucovina. Exemplarele bine conservate și înlocuite cu altele, au fost depuse în muzeul din Gernăuți.

Trebuie să relevem materialul solid din care era zidită biserica, dovadă că străbunii noștri șciseau să zidescă pentru eternitate. Cărămizi, cari resistau ori-cărui instrumente și o tencuială, care își bătea joc de ferul și oțelul epocii noastre civilisate!

După ce zidirea a fost restaurată cât se pöte mai fidel după forma ei veche era vorba să se hotărăscă forma coperișului. În locul formei vechi, care ascundea mult din frumoasa arhitectură, s'a ales cupola ascuțită. Împărțită în șapte părți și acoperită cu țigle-emailate în diferite colori, ceea-ce potențază impresia plăcută, ce o produce zidirea. În vârful fiecărui acoperiș parțial s'a pus câte un glob de aur, er d'asupra globului un ornament în formă de semilună, tot de aur, er din acest ornament se înalță o cunună de fer bătut, din vârful căreia se lasă în jos ca decorațiune câte un lanț până la marginea coperișului.

Pictura, atât a friselor esterne, cât și a interiorului bisericii, a executat-o pictorul din Viena Jobst, a cărui mână de maestru a împodobit deja mai multe biserici orientale din Bucovina. Cinci ani de zile a lucrat Jobst la pictarea bisericii și s'a degajat de problema sa în modul cel mai satisfăcător. Nici un milimetru pătrat n'a rămas nepictat în biserică*) și întreaga podöbă figurală și ornamentală arată formele inexorabile precise de tipul oriental. Așa vedem sfinți părinți, profeti, serafimi, toți într'o poziție örecum înțepenită, cu picioarele așezate vertical la vale, ceea-ce nu se pöte acorda cu legile perspectivei. Vedem ingeri plutitori în aer cu cotor de crin și un disc alb în mijloc cu un X roșu, însemnând numele lui Christos. Colorile sunt luminoase și variate. Aurul îl vedem aplicat cu risipă. Întregul își face o impresie splendidă, bo-

*) Așa este prescriș pentru bisericile orientale, cari însă în schimb nu au podöbă de icöne pe pereți.

gată. Iconostasul este o capo d'operă a maestrului Jobst.

Biserica Mireuților stătea până acuma izolată pe un platou în mijlocul unei păduri de pelin și alte buruiene. Locul s'a curățit și îngradit, er alături cu biserica vedem o casă destinată pentru preotul, care va îngriji de acum înainte de biserică.

Despre clopotele vechei biserici, cari erau într'o clopotniță deosebită, spune o legendă, că s'ar fi cufundat în pământ. Deși cu ocaziunea săpăturilor ce s'au făcut, s'au găsit multe obiecte arheologice, mai ales monede (moldovenesci, poloneze și vedeze), arme și giuvaerice, clopotele n'au putut fi găsite. S'au găsit mai de parte morminte numérose, între altele și un mormânt boltit al unui copil, despre care se crede, că ar fi fost un copil de principe. În acest mormânt însă nu s'au găsit osăminte, ci numai o buclă de păr și resturi de haine.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 26 Noemvrie. Din notele stenografice luate după discursul ministrului-președinte, reiese că contele Tisza în diferite rânduri a amenințat obstrucția cu aplicarea de măsuri extra-ordinare. Declarația aceasta a provocat un sgomot urias, care se potență atunci când ministrul-președinte a scăpat vorba, că „postulatele naționale sunt un pium desiderium“. El, adresându-se opoziției, a mai apostrofat pe obstructioniști dicând: „Această să fie misiunea, ce nația o așteptă de la d'vostră, ca să măriti nimbul instituțiilor constituționale prin o ast-fel de purtare? Să mi dați voie, der rolul acesta l'ar juca tot așa de bine 50 de cofărițe luate din piață“.

Budapesta, 26 Noemvrie. Contele Apponyi a combătut energic propunerea de a se ține ședințe parlamentare și a avertisat majoritatea să-și tragă pe sâma ce face, înainte de o porni pe povârniș.

Budapesta, 27 Noemvrie. Partidul koșutist a hotărît, că va usa de toate mijlocele, spre a împedea pe Perczel, ca să funcționeze ca președinte.

Diverse.

Expoziție de fete. În orașul New-York din America — căci acolo-i leagă-nul minunilor — așa deschis o expoziție unică în felul ei. Acolo nu mai umblă băiatul la peșit. S'a deschis o sală mare unde sunt înșirate fel de fel de fotografii de fete. Lângă fotografie e numele și o descriere pe larg a fetei, a zestrei și a legăturilor familiare. Băieții merg și se uită și decă le place vre-una, apasă pe un bumb, se deschide o ușă, întră și pot vorbi îndată cu alăsa. Decă se plac unul al-tuia acolo e și un preot, care numai decă îl și cunună. Der ce e mai mult, e la îndemână și avocatul, care își începe procesul de despărțire, decă nu-ți place nevasta. Așa se întâmplă, că o fată se scölä dimineța ca fată, la amiazi prânzesce ca nevastă și s'era pöte fi chiar pe drumul despărțirii, al văduviei.

Di de di primesce d-l Albert Müller, inventatorul crucii magnetice-electrice duple R. B. N. 86967, uimitöre scrisori de surprisă. Astăzi suntem în poziție d'a publica o nouă scrisöre: St. d-le Müller! Crucea R. B. Nr. 86967, ce mi-ai trimis'o, a avut efect uimitor. Iubita mea soție — după o scurtă folosire a aparatului d-tale — s'a vindecat cu desăvîre dintr'o acută bölä de piept și plămâni. Te rog să primesci mulțumita mea pentru această cruce bine-făcătoare. Cu stimă și salutare: Iacob Stütz, blănar în Futak. — Precum va soi on. public, crucile aceste se întrebunțază cu succes în contra reumei, podagrei, astmei, influenței, migrenei, și se pot comanda la inventatorul ei, la domnul Albert Müller, Budapest V, Vadasz utca Nr. 42/A. E.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandația.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traduce în românește de membrii soc. de lect. „Inocențiu M. Clain“ din (Blași. Prețul 2 cor. pentru România 3 lei plus 20 b. porto).

România Secoleni. Causa decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 bani plus 5 bani porto.

Trilby, roman în românește de Afina Tuscio. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii poporului și aplicațiunile lor la națiunea noastră“ de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Prețul 2 cor. (+ 10 bani porto.)

Cartea Sătenului, romanele de Em. Părăanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In veltore“ romanele și impresii de Vlăduță, cor. 1-25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. fâșie de cunoștințe folosite de prof. I. Moisil-legat în păreți tară costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sau Pribeagul îndrăgostit Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bătrânești și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de L. Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiuțuri de cărți strigă feciorii în joc, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Noapți de erină. romanele pentru popor, de George Simu. Conține romanele cu tendințe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opăguri, cât cioplită, cât pilite și la lume împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o 60 de poezii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schițe din Italia de Teodor Bulc prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Amintiri din Grecia de Teodor Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii populare despre Avram Iancu aunate și publicate de Simeon Fl. Marian. Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bogdan. Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tratat introductiv despre frumos și artă de prof. Dr. Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, romanele de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 20 bani (cu porto 25 bani.)

Țigani, schiță istorică, de I. P. Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 bani porto.)

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte date de un părinte fiului său. Din operele lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Someșan preot gr. cat. în Seplau. Cu permisiunea președintelui Ordinului 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Excursiuni pe munții Țerei Bărei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buceci“ până dincolo de „Negoiul“. Descrieri, întregite cu schițe istorice despre Caselele și țera Făgărașului de I. Turcu, proconotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea Ilustrată pentru copii și copile de George Simu. Această broșură conține poezii istorice și morale spre excitația gustului de citit la copii. Prețul 50 bani + 56 b. porto.)

Trandafiri și Viorele. Poezii populare culese și ordinate de I. P. Reteganul. Edit. I. I. Prețul redus 60 bani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comediă într-un act de A. Kellner localisată de I. Em. Bobancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto).

Dr. Iosif Frappert prelucrată de Ioan Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuia sfânt, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani porto.

Feciorii Popei. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. Rocha Catifei. Amedeo Madini. Din viața tristă După natură. Baccalaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Din compozițiunile pline de melodii românești ale mult regretatului comtoideo-român Ciprian Porumbescu, tipărite și pesat în edițiuni populare de d-na Mariora Rațiu născută Porumbescu, se află de vânzare la Tipografia noastră următoarele piese:

„**Imn de urare**“ cu două voci, „**Hora Prahovei**“, „**A cădută o rază lină**“ cu voce, „**Fluturăș de noapte**“ polcă, „**Frunză verde mărăgărit**“ cânt popular, „**Pe câmpurile Stupcei**“ polca mazurca, „**Fata popii**“ cânt popular. Fie-care bucată costă 50 b. plus 10 bani porto. „**Basme Iașene**“ vals, 1 cor. 50 b plus 10 bani porto. „**Potpouriu**“, din opereta „**Crai nou**“ 3 cor. și „**Overtura din opereta**“ „**Crai nou**“ 1 cor. 50 bani plus 10 bani porto.

„**O roșă vestejită**“ cu text nemțesc după Heine și românește de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„**O sără la stână**“ idilă pentru piano. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

„**Balada**“ pentru violină cu acompaniament de pian, Prețul 1 cor. 25 fil. plus 5 bani porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Noemv. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.60
Renta de corone ung. 4%	98.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.55
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.95
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	97.50
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.65
Bonuri rurale croate-slavone	97.50
Impr. ung. cu premii	209.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.75
Renta de hârtie austr.	100.50
Renta de argint austr.	100.35
Renta de aur austr.	120.55
Rente de corone austr. 4%	100.45
Losuri din 1860.	156.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	16.17
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	749.40
Acții de-ale Băncii austr. de credit	676.75
Napoleondori	19.06
Mărci imperiale germane.	117.15
London vista	239.47 1/2
Paris vista	95.10
Note italiene	95.30

Nr. 18163—1903.

PUBLICAȚIUNE

Pentru despărțimintele magistratului, căpitănatul orașenesc, oficiul de anonț și pentru institutele orașului, cu excepțiunea spitalului, sunt de lipsă pe anul 1904 următoarele articole și anume: petrolu, chibrite, mătură de mestecă, mătură ordinare, vacs, olei de rapită, spirt de ars, gyps, unsoari de cisme, săpun de spălat și luminări de se.

Aceia, cari vor a primi furnizarea, sunt invitați a-și înainta ofertele lor provădute cu timbru de o coronă și închise până la 7 Decemvrie a. c. 10 ore a. m. la șeful despărțământului economic.

Condițiunile de ofert și consemnarea despre cantitatea recerintii se pot lua în vedere la oficiul economic până la 7 Decemvrie a. c.

Brassó, 21 Neomvrie 1903.

1—1.(1173)

Magistratul orașenesc.

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișorilor administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Admi istr. „Gazetei Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

1073-1074

1903 vgrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zernesti kir. járásbíróság 1903 évi N. 334/1 és 560/3 sz. végzése következtében Puscariu József brassói ügyvéd által képviselt Albina tak. és hit. intézet javára Coles Todor és társai zernesti lakosok ellen összesen 627 kor. s járul. erejéig 1903. évi június hó 12 és 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1310 koronára becsült következő ingóságok u. m.: ókrók, tehének, széna nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. járásbíróság 1903-ik évi V 334/3 és 560/6 számú végzése folytán 627 kor. tőkekövetelés, ennek és peddig 127 kor. után 1903 Februar 26-tól 6% és 500 kor. után 1902 évi áugustus hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 138 kor. 10 filérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zernesten Coles Todor házána leendő eszközzésére 1903 évi Deczemberhó 21-ik napjának d. e. II órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezen nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alulis el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfog laltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1903 évi November hó 22-ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(1102)

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicele la stomach și pântec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat) alinã durerile de góldinã și reumatism și a altor urmări de récélã. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tschlauben 9

Comande din provinciã se efectuează gíntic prin rambursã postalã.

La depozite se se cerã anunit. preparatele provădute cu iscãliture și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciștii Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și en gros la D. Eremias Nepoții, Teutsch & Tartier.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, se binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“